

Inhoud

Voorwoord.....	3
Volume 1 Levensverzekeringen en hun techniek	
HOOFDSTUK 1 VAN ONDERSCHRIJVING TOT DE ONTKNOPING	13
1. Invloedsfeer van de levensverzekering	14
2. Spelregels van de levensverzekering	15
<i>Kader : Vrije Dienstverlening (VDV) : welke regels ?</i>	
3. Hoe duidelijk moet een levensverzekering zijn?	16
3.1 Zijn er spelregels voor de publiciteit?	16
<i>Kader : KB Leven, gedragscode en a posteriori controle</i>	
3.2 Hoe duidelijk kan een voorstel zijn?.....	17
<i>Kader : Financiële Infofiches : niet voor alle individuele levensverzekeringen?</i>	
3.3 Wat moet bij of vóór onderschrijven van het contract.....	17
<i>Kader : Uitdaging voor wie technisch meer wil weten over bepaalde producten</i>	
3.4 Wat moet de klant weten tijdens het contract?.....	20
4. Slapende contracten	21
<i>Kader : Kunnen groepsverzekeringen niet slapen?</i>	
5. Welke zijn de rechten en de plichten van de partijen	22
5.1 Wat kan de verzekeringsnemer?.....	23
<i>Kader : Kan de verzekeringsnemer zijn rechten doen gelden na zijn overlijden?</i>	
<i>Kader : Dè troef van de levensverzekering : aanduiding van de begunstigde</i>	
5.2 Waar heeft de begunstigde recht op?.....	26
5.3 Wat met meerdere verzekeringsnemers en meerdere verzekerden?	27
6. Wie mag levensverzekeringen aan de man brengen?.....	27
7. Fiscaliteit : immer gebruikt verkoopsargument... ..	28
7.1 Geen pensioen zonder fiscale voordelen?.....	28
<i>Kader : Derde pensioenpijler alleen voor oudere leeftijden?.....</i>	<i>28</i>
<i>Kader : Rendabele successieplanning met een levensverzekering...? .....</i>	<i>29</i>
7.2 Zijn er successierechten op uitkeringen van levensverzekeringen?.....	30
7.3 Roerende voorheffing op uitkeringen van sommige levensverzekeringen.....	31
<i>Kader : Roerende voorheffing en de lijfrente</i>	
7.4 Taks op levensverzekeringspremie?	31
<i>Kader : Interne overdrachten en levensverzekeringstaks</i>	
<i>Kader : Solden in levensverzekeringen?</i>	

8.	Wat is het verschil tussen een bankproduct en een belegging?	32
	<i>Kader : En wat met de belangen van de consument?</i>	
9.	De essentie van LifeCat 2011 : de technische achtergrond.....	33
HOOFDSTUK 2 TAK 21 ALGEMENE KENMERKEN		35
1.	Solidariteit of mutualiteit	36
2.	Risico : leven en/of overlijden.....	37
2.1	Uitgangspunt 1 : de totale bevolking.....	38
	<i>Kader : Overlevings- en sterfttekansen</i>	
2.2	Uitgangspunt 2 : alle verzekerden van een land	41
2.3	Uitgangspunt 3 : de statistieken van één maatschappij	41
	<i>Kader : De Genderwet van 2007</i>	
3.	Technische rentevoet.....	42
	<i>Kader : Maar waarom hebben verzekeraars zoveel schrik van deze uniseks-tarieven?</i>	
3.1	Algemene technische rentevoet blijft op 3,75 %.....	44
	<i>Kader : Welke technische rentevoet is de beste voor de klant ?</i>	
	<i>Kader : Wie bepaalt de technische rentevoet of de verandering ervan?</i>	
3.2	Rentvoet voor korte duurtijden : de spotrate.....	46
4.	Beschikbaarheid van de reserve of afkoopvoorwaarden	47
4.1	Eigenlijke afkoopkosten	47
	<i>Kader : Wat zegt de reglementering precies over de uitstapmodaliteiten ?</i>	
	<i>Kader : Afkoop en kapitaal overlijden</i>	
4.2	Financiële correctie of MAV.....	49
	<i>Kader : MAV : eerlijk of niet?</i>	
	<i>Kader : Kan een MAV nog toegepast worden na 8 jaar duurtijd?</i>	
4.3	Wat met de roerende voorheffing bij de uitstap?	51
	<i>Kader : De roerende voorheffing op levensverzekeringen is niet correct!</i>	
HOOFDSTUK 3 KLASSIEKE TECHNIEK.....		53
	Inleiding.....	54
1.	Bouwsteen 1	55
1.1	Hoe houdt de verzekeraar rekening met de sterftetafels ?.....	55
1.2	Survivorship Benefit : ongeoorloofd rendement ?.....	57

1.3	Welke sterftetafels gebruikt de Belgische levensverzekeraar ?	57
2.	Bouwsteen 2	58
2.1	Kapitaal leven en de technische rentevoet.....	58
2.2	Kapitaal overlijden en de technische rentevoet.....	59
	<i>Kader : Tariefgaranties op toekomstige premies en wederinwerkingstelling</i>	
	<i>Kader : Wat is het wettelijk minimumtarief bij een overlijdensdekking?</i>	
	<i>Kader : Wat is voordeligst : constante premies of risicopremies?</i>	
3.	De kosten (toeslagen)	64
3.1	Kosten verwerkt in tarief	65
3.2	Reductie- en afkoopkosten	67
4.	Toepassingen van de klassieke techniek.....	68
4.1	Verzekeringen bij overlijden: tijdelijke.....	68
4.2	Verzekeringen bij overlijden: levenslange.....	69
	<i>Kader : Uitvaartverzekeringen : een variante van de levenslange</i>	
4.3	Verzekeringen bij Leven.....	71
4.4	Gemengde levensverzekering.....	71
4.5	Lijfrenten.....	72
	<i>Kader : Wat is het verschil tussen een lijfrente en een gewone rente?</i>	
	<i>Kader : Lijfrente, het product van de toekomst ?</i>	
	HOOFDSTUK 4 UNIVERSAL LIFE.....	77
	Inleiding.....	78
1.	Algemeen principe	79
	<i>Kader : Terminologie</i>	
2.	Technische rentevoet	80
	<i>Kader : Waarom heeft de fiscale administratie het zo moeilijk met Universal Life?</i>	
3.	Sterftetafel.....	82
3.1	Aanvullend kapitaal overlijden onafhankelijk van de reserve.....	82
3.2	Aanvullend kapitaal overlijden afhankelijk van de reserve	83
	<i>Kader : Universal Life techniek en de tweede pijler</i>	
3.3	Combinatie van de vorige twee.....	84
4.	Kostenstructuur	84
4.1	Kosten op de premie.....	84

<i>Kader : Survivorship Benefit en Universal Life : water en vuur?</i>	
4.2 Kosten op reserve	86
<i>Kader : Vergelijkspunten tussen Tak 21, Klassiek en Universal technieken</i>	
4.3 Aanvullende verzekeringen	88
4.4 Uitstapkosten	88
<i>Kader : Uitstapkosten = lock in ?</i>	
5. Afgezonderde fondsen	89
<i>Kader : Afgezonderd beheer of niet?</i>	
<i>Kader : Afgezonderd beheer en de financiële crisis !</i>	
6. Voorbeeld van een Universal Life contract	92
<i>Bijlage : Tak 26</i>	
HOOFDSTUK 5 WINSTDELING	95
1. Algemene kenmerken	96
1.1 Bronnen van winstdeling	96
1.2 Wettelijke bepalingen	96
2. Winstdeling bij overlijden	97
3. Winstdeling bij leven	97
3.1 Interpretatie van de jaarlijks gepubliceerde cijfers	98
<i>Kader : Geven de verzekeraars te weinig winstdeling ?</i>	
<i>Kader : Loont transparantie dan niet altijd?</i>	
<i>Kader : Wanneer reserve opvragen?</i>	
3.2 Toekenningsmethoden	102
3.3 Drempels	102
<i>Kader : 80 %-regel : circulaire Massard volledig voorbijgestreefd?</i>	
HOOFDSTUK 6 TAK 23	105
Inleiding	106
<i>Kader : Terminologie</i>	
1. Hoe een Tak 23 product analyseren?	108
1.1 De verzekeringspolis is de verpakking	109
1.2 Het verzekeringsfonds	112

2.	Transparantie en Tak 23.....	117
2.1	Vóór het afsluiten van het contract	117
2.2	In de loop van de overeenkomst	118
3.	Onderscheid tussen ICB's en Tak 23	119
3.1	Structureel onderscheid.....	119
3.2	Bescherming klant	120
3.3	Flexibiliteit en Multisupport.....	120
	<i>Kader : Hoe de beheerskost vergelijken met instapkost ?</i>	
	<i>Kader : Welk is het effect van de beheerskost op het rendement?</i>	
4.	Weerstand tegen Tak 23.....	122
4.1	Tak 23 is geen levensverzekering?.....	122
4.2	Tak 23 is niet geschikt voor pensioenopbouw?.....	123
	HOOFDSTUK 7 TECHNIEK EN DE TWEDE PENSIOENPIJLER.....	125
1.	Belangrijke begrippen.....	126
1.1	Soorten plannen	126
	<i>Kader : De 4 partijen bij de tweede pijler</i>	
1.2	Verschil tussen prestatie en reserve.....	128
1.3	KB Leven en WAP.....	129
2.	Wat zijn verworven rechten voor de aangesloten.....	129
2.1	Volgens het KB Leven	129
	<i>Kader : De klassieke techniek en tweede pijler gaan goed samen</i>	
2.2	Volgens de WAP in premieplannen.....	131
2.3	Volgens de WAP in doelplannen	134
3.	Uittrede.....	135
3.1	Definities	135
3.2	Uittrede en "technische gevolgen" van de keuze.....	137
	<i>Kader : Moet de lijfrente fiscaal gestimuleerd worden?</i>	
3.3	Te respecteren "procedure" bij uittrede	140
	<i>Kader : Gestandaardiseerde pensioenfiches van de 2de pijler, transparant?</i>	
	<i>Kader : Lijfrente en de tweede pijler</i>	
4.	Verplichte communicatie.....	143
	<i>Kader : Het tweejaarlijks verslag van de CBFA over het VAPZ</i>	

HOOFDSTUK 8 DE SOLVABILITEITSREGELS EN SOVENCY II.....	145
Inleiding.....	146
1. Huidige situatie : Solvency I.....	147
1.1 Technische provisies.....	147
1.2 Dekkingswaarden.....	149
1.3 Solvabiliteitsmarge.....	150
1.4 Pro's en contra's.....	152
<i>Kader : Wat hebben we geleerd uit het geval APRA Leven?</i>	
<i>Kader : Bijzonder Beschermingsfonds</i>	
2. Vanaf 2013 : Solvency II.....	154
2.1 Werkwijze.....	154
2.2 Drie pijlers.....	155
2.3 Kwaliteit van de activa.....	158
2.4 Welke gevolgen voor de distributie en de markt in het algemeen?.....	160
HOOFDSTUK 9 VRIJE DIENSTVERLENING.....	163
1. Inleiding.....	164
2. Vrijheid van dienstverlening (VDV).....	164
2.1 Klant – Verzekeraar.....	165
<i>Kader : Interne versus externe fondsen</i>	
2.2 Levensverzekering en fiscaliteit.....	169
<i>Kader : De makelaar en de transparantie in VDV</i>	
<i>Kader : Fiscaliteit van de verzekeraars in VDV</i>	
2.3 Tussenpersoon – Verzekeraar – Klant.....	170
3. Enkele Luxemburgse producten.....	171
3.1 Informatie aan de verzekeringsnemer.....	171
3.2 Regels van toepassing op externe fondsen.....	172
3.3 Regels van toepassing op interne fondsen zonder rendementswaarborg.....	173
4. Enkele Ierse producten.....	176
4.1 Fondsgebonden verzekeringen zonder rendementswaarborg.....	176
4.2 Levensverzekeringen met een vorm van rendementswaarborg.....	177

Volume 2 Partners (Belgische levensverzekeraars)

Nationale Suisse	181
ZA	185
Vivium	193
Allianz	205
Dela	213
Ergo Life	217
Generali	229
Deltalloyd Life	239
Nateus	251
Sean	261
Credimo	265
Mercator	271

Volume 3 Andere Belgische Verzekeraars

AG Insurance	283
Metlife	293
Cardif	296
Afer	298
Securex	301
BKCP	304
P & V	307
ING Insurance	310
Federale	313
KBC Verzekeringen	318
AXA Belgium	323
Dexia Insurance	331
Fidea	339
Argenta	344

Volume 4 Vrije Dienstverlening

Euresa	351
Prudential	353
Lombard	359
AME	361
Median	365

Gebruiksaanwijzing en bibliografie

373